

Коломийчук Н. М.

к.е.н., старший викладач

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

Формування ефективної системи державного внутрішнього фінансового контролю в бюджетному процесі

Сучасна ситуація, що склалася у сфері державних фінансів, є наслідком системних недоліків законодавчого регулювання, бюджетного планування, використання бюджетних ресурсів, контролю за цим використанням і т. ін. При цьому, фінансова дисципліна й відповідальність перебувають на дуже низькому рівні, що посилює незаконне та неефективне використання бюджетних коштів. У таких умовах виникає необхідність виявити можливі напрями підвищення результативності державного внутрішнього фінансового контролю у бюджетному процесі з метою його подальшого вдосконалення.

На нашу думку, доцільно створити нову й усунути недоліки діючої системи державного внутрішнього фінансового контролю в бюджетному процесі спираючись на сучасні досягнення вітчизняної та світової фінансової науки і передового зарубіжного досвіду. Ця система має адекватно реагувати на численні соціально-економічні проблеми, забезпечувати єдність та стійкість організаційно-економічних зв'язків між усіма гілками влади й охоплювати всі рівні та галузі бюджетної сфери економіки. Її потрібно будувати на єдиних організаційно-методологічних принципах, єдиних нормах функціонування і виконання окреслених завдань з чітким визначенням органів контролю та розподілом їхніх функцій і повноважень.

Важливим кроком до створення єдиної системи державного внутрішнього фінансового контролю в бюджетному процесі є визначення центрального органу державного внутрішнього фінансового контролю, який

би забезпечував комплексне вирішення проблем без обмеження повноважень окремих вже існуючих контрольних органів. Для цього доцільно побудувати дві підсистеми – підсистеми органів контролю законодавчої й окремо виконавчої гілок влади (Рахункової палати України та територіальних рахункових палат, Державної фінансової інспекції (відповідно) на чолі з іншими органами контролю в системі виконавчої влади) – з подальшою централізацією складної системи для координації діяльності підсистем.

Вважаємо, що пріоритетні напрямки підвищення результативності функціонування державного внутрішнього фінансового контролю: використання міжнародного досвіду при розробленні організаційних і методологічних засад його функціонування з урахуванням специфічних особливостей фінансової системи України; створення нормативно-правового забезпечення державного внутрішнього фінансового контролю; формування порядку та джерел періодичного публікування системою державного внутрішнього фінансового контролю своєчасної й достовірної інформації щодо напрямків використання бюджетних коштів; узгодження основних положень нормативно-правових актів державного внутрішнього фінансового контролю; розподіл функцій і контрольних повноважень на всіх рівнях його проведення; формування системи підготовки кваліфікованих спеціалістів для проведення державного внутрішнього фінансового контролю.

Таким чином, бажаного успіху в створенні єдиної системи державного внутрішнього фінансового контролю у бюджетному процесі можна досягти лише за умови кропіткої роботи з комплексної поетапної реалізації всіх запропонованих заходів. Зокрема, необхідно вдосконалити функції й впровадити сучасні механізми, методи й форми здійснення контролю у практичну діяльність існуючих органів державного внутрішнього фінансового контролю в бюджетному процесі. Зауважимо, що запропоновані заходи вдосконалення сприятимуть не тільки створенню єдиної системи державного внутрішнього фінансового контролю в бюджетному процесі, а й удосконаленню законодавчих актів, що регламентують організацію

контролю, підвищенню якості його організаційного, методологічного та інформаційного забезпечення.

Вирішити проблемні питання національної системи державного внутрішнього фінансового контролю допоможе застосування єдиної стратегії, яка має відповідати вимогам сучасності й спиратися на прийняті у всьому світі норм, з урахуванням національних особливостей управління.

Вважаємо, що реформування контрольних функцій державного управління на регіональному і місцевому рівнях та досягнення їхньої ефективності дадуть змогу українській економіці динамічно і результативно розвиватись.